

Nina Bang: Inden dette Lovforslag endelig vedtages, vil jeg gerne tillade mig at gøre et Par Bemærkninger til det. Det drejer sig jo om Ophævelse af Vintergræsningsretten, en gennem Aarhundreder nedarvet Form for Udøvelsen af den vigtigste Næringsvej paa Færøerne, Faareavlen. Det maa altid vække Betænkelighed at gribe ind i en saadan nedarvet almen Rettighed, som Vintergræsningsretten er, saa meget mere som man ved, at netop Berøvelsen af saadanne almene Rettigheder gennem Aarhundreder har været et Led i Storgodsernes Dannelse og i Bøndernes Nedtrykkelse i Trældom. Men ved den Ophævelse, som her er planlagt, og som er begrænset til et ganske lille Omraade, ligger Forholdene noget anderledes. Det er ikke her de faa, der staar imod de mange, men det er de mange, der staar imod de faa, det er, om jeg saa maa sige, maalt med færøsk Maalestok, Storbyen, som gør sine Interesser gældende. Det er Thorshavns Bys Befolkningens Interesser, der kræver, at de to Statsfæstere paa Husegaard og paa Amtsgaarden opgiver deres Ret til Vintergræsning. Thorshavns Befolkning har, efter hvad der oplyses i Bemærkningerne til Lovforslaget, ikke Adgang til anden Jord end de her omtalte Trøer. Det Spørgsmaal, der her skal løses, er et ældgammelt Spørgsmaal, det kan føres tilbage til det forforrige Aarhundrede, idet allerede en Forordning af 1777 ordner visse Forhold vedrørende en Del af Husegaardens Jord, der kan udlejes til Folk fra Thorshavn. Man kunde maaske sige, at der her er Tale om en Slags Kolonihaveordning, der i saa Tilfælde vilde være ældre end det Kolonihavesystem, der er sat i Gang af et æret Medlem af dette høje Ting. — I flere Menneskealdrer var Forholdet det, at disse Jordstykker, Trøer, blev udlejet til Folk for deres og deres Hustruers Livstid, hvorefter det igen gik tilbage til Gaarden for atter at blive udlejet. Imidlertid opstod der fra Befolkningens Side Krav paa en mere stabil Ordning, og ved en Resolution af 1831 blev der lovet Befolkningen i Thorshavn, at ved Fæsterskifte paa Husegaarden skulde Forholdet blive ordnet som et Statsfæste. Dette Ejerskifte fandt Sted i 1850'erne. Men forinden var der sat en Bevægelse i Gang, formentlig fra dem, der havde Trøerne i Leje, for, at man skulde gaa over til Selveje, og da der i 1863 forelagdes et Lovforslag her i Rigsdagen, gik det ogsaa ud paa at indføre ikke Statsfæste, men Selveje, og ikke, som det maaske havde været det ønskeligste, Selveje for Thorshavn By,

men Selveje for de forskellige Lejere, der købte Grunden. Imidlertid hviler der paa disse Grunde den saakaldte Vintergræsningsret, som hviler paa al dyrket Jord paa Færøerne. Fra 25. Oktober til 14. Maj skal der være Hul i de søjdhøje, de faarehøje Gærder, der omgiver Trøerne, saa at Faarene frit kan bevæge sig paa Jorderne. Da Loven var til Behandling her i Rigsdagen i 1863, stod man lidt usikker overfor denne Vintergræsningsret, som der fra nogle Sider var Stemning for at ophæve, og man gjorde da det fornuftige at henvende sig til det færøske Lagting for at høre dets Mening om Sagen. Det færøske Lagting kunde den Gang ikke tilraade Vintergræsningsrettens Ophævelse, idet det gjorde gældende, at det var sikkert, at det vilde være til Skade for Faareavlen, og at man ikke kunde have en paa Erfaringer grundet Formodning om, at den Gavn, som Trø-Ejerne vilde have af Vintergræsningens Ophævelse, vilde opveje de Tab, som Faareavlen vilde faa, og man foreslog derfor, at der i Loven skulde indføres en Bestemmelse, der kunde fremme frivillig Afløsning af denne Vintergræsningsret, idet man mente, at man saa vilde kunne faa fremskaffet noget Materiale til Sagens Bedømmelse. Her i Rigsdagen mente man den Gang ikke, at man kunde indføre en Bestemmelse derom i Loven, og man vedtog derfor Bevarelsen af denne Vintergræsningsret. Nu, efter et nyt Halvtreds-aars Forløb, foreslaas altsaa atter denne Lov om Ophævelse af Vintergræsningsretten, og den fremkommer efter et Forslag, der er udarbejdet af Lagtinget og vedtaget af det, og som altsaa efter en mere end 150-aarig Udvikling giver disse private fuld Ejendomsret til disse Trøer. Jeg savner i Bemærkningerne Oplysninger, som motiverer, at Lagtinget nu har ændret sin Holdning og nu kan anbefale Vintergræsningsrettens Afløsning, og om de Erfaringer, hvorpaa det grunder sin ændrede Holdning. Imidlertid har jeg fra anden Side faaet oplyst, at de enkelte Steder, hvor der har fundet en frivillig Afløsning Sted, har Trø-Ejerne haft et udmærket Resultat af den vinterfredede Jord, og da der af forskellige færøske Autoriteter er taget udtrykkelig Reservation med Hensyn til, at denne Ophævelse ikke skal præjudicere en almindelig Ordning paa Færøerne — en Reservation, jeg fuldt ud kan tiltræde —, kan vi godt stemme for Lovforslagets Vedtagelse. Det forekommer mig imidlertid, at Staten ikke burde blive staaende ved blot en Ophævelse af Vintergræsningsretten til Glæde for de vinter-